

Brussell, 14 ta' Ġunju 2018
(OR. en)

10054/18

**Fajl Interistituzzjonali:
2017/0355 (COD)**

**SOC 405
EMPL 327
DIGIT 130
CODEC 1055**

RAPPORT

---

minn:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti
lil:	Kunsill
Nru. dok. preċ.:	9830/18
Nru dok. Cion:	16018/17 + ADD1-ADD 2 - COM(2017) 797 final
Suġġett:	Proposta għal DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar kondizzjonijiet tax-xogħol trasparenti u prevedibbli fl-Unjoni Ewropea - Approċċ generali

---

I. INTRODUZZJONI

Fil-21 ta' Dicembru 2017, il-Kummissjoni ppreżentat proposta għal Direttiva dwar Kondizzjonijiet tax-Xogħol Trasparenti u Prevedibbli li tirrevedi u tħassar id-Direttiva 91/533/KEE dwar id-dritt tal-ħaddiema li jiġu mgħarrfa bil-miktub bl-aspetti essenzjali tar-relazzjoni ta' impjeg tagħhom ("Direttiva dwar id-Dikjarazzjoni bil-Miktub"). Il-proposta tipprevedi obbligi riveduti li l-ħaddiema jiġu mgħarrfa bl-aspetti essenzjali tar-relazzjoni ta' impjeg tagħhom u tiddefinixxi sett ta' regoli minimi għall-ħaddiema bil-ħsieb li jiġu indirizzati l-isfidi li ġabu magħhom l-iżviluppi fid-dinja tax-xogħol mill-1991 'il hawn. Il-modifiki u l-elementi godda tal-proposta jridu jitqiesu fil-kuntest tal-flessibilizzazzjoni dejjem aktar tas-suq tax-xogħol, u b'mod partikolari ż-żieda fil-proporzjon ta' forom mhux "standard" ta' impjeg. L-inizjattiva hija waħda mill-azzjonijiet meħuda mill-Kummissjoni b'segwitu għall-proklamazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali.

Il-bażi ġuridika, l-Artikolu 153(2)(b) flimkien mal-Artikolu 153(1)(b) TFUE, titlob li l-Kunsill jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, f'konformità mal-proċedura legiſlattiva ordinarja.

Il-Parlament Ewropew għadu ma tax il-pożizzjoni tiegħu fl-ewwel qari.

Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali adotta l-opinjoni tiegħu fis-sessjoni plenarja tat-23 ta' Mejju 2018.

Il-Kumitat tar-Regġuni għadu ma tax l-opinjoni tiegħu.

II. DISKUSSIONIJET TAHT IL-PRESIDENZA BULGARA

Id-diskussjonijiet dwar il-proposta fil-Grupp ta' Hidma dwar Kwistjonijiet Soċjali (SQWP) bdew bil-Valutazzjoni tal-Impatt (IA) relatata. It-tweġibiet tal-Istati Membri għall-kwestjonarju li tqassam ġew eżaminati u mqassra fid-dokument 9412/18 ADD1.

Il-Presidenza mexxiet id-diskussjonijiet bil-għan li jiġi ċċarat it-test u jiġi indirizzat it-tħassib ewlieni tad-delegazzjonijiet. Il-hidma intensiva kkonċentrat fuq soluzzjonijiet ta' kompromess biex jintlaqa' t-tħassib differenti li tqajjem mid-delegazzjonijiet sabiex jinstab bilanċ tajjeb fit-test.

Punti ewlenin diskussi fil-livell tal-SQWP

(1) Deroga għal inqas minn ċertu numru ta' sigħat maħduma

Il-Kummissjoni pproponiet li l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu ma japplikawx l-obbligi li jinsabu fil-proposta f'każ ta' haddiema f'relazzjoni ta' impjieg li tammonta għal 8 sigħat ta' xogħol f'ix-xahar jew inqas. Għadd ta' delegazzjonijiet indikaw li l-perijodu kien qasir wisq. Xi delegazzjonijiet ippreferew ukoll li jkun perijodu ta' riferiment li jingħadd f'gimghat.

Il-Presidenza pproponiet li jiżdied in-numru ta' sigħat maħduma għal medja ta' hames sigħat fil-gimgha fuq perijodu ta' referenza ta' erba' gimghat.

(2) Eżenzjoni għal ċerti haddiema tas-servizz pubbliku

Bosta delegazzjonijiet iddeskrivew l-ispeċifitàjiet ta' whud mill-professjonijiet tas-servizz pubbliku u indikaw li f'bosta każi, bħall-forzi armati, il-pulizija, l-imħallfin, il-prosekuturi, l-investigaturi u servizzi oħra tal-infurzar tal-liġi, ir-reġimi apposta li japplikaw fuq il-livell nazzjonali ma jkunux konformi mad-dispożizzjonijiet f'din il-proposta. Huma enfasizzaw ukoll li l-impjegati maċ-ċivil diġà jgawdu minn reġim ferm protettiv, u għaldaqstant ma jirrapprezentawx il-popolazzjoni fil-mira tal-Kapitolu III.

Il-Presidenza pproponiet li l-Istati Membri jingħataw il-possibbiltà li jeskludu, b'raġunijiet oġġettivi, ċerti kategoriji ta' haddiema fis-servizz pubbliku mill-obbligi li jinsabu fil-Kapitolu III minhabba l-ispeċifitàjiet tal-professjoni tagħhom.

(3) Imprevedibbiltà tax-xogħol

Il-Kummissjoni pproponiet l-introduzzjoni ta' tipi differenti ta' obbligi ta' informazzjoni (l-Artikolu 3(2)(1)) u ta' salvagwardji (l-Artikolu 9) jekk "*l-iskeda tax-xogħol ta' haddiem tkun kompletament jew fil-biċċa l-kbira varjabbli*".

Il-Presidenza ssostitwixxiet dan il-kunċett b'"*ritmu tax-xogħol kompletament jew fil-biċċa l-kbira imprevedibbli*". Peress li sabu din il-formulazzjoni aktar ċara, il-maġġoranza tad-delegazzjonijiet setgħu jappoġġawha.

(4) Perijodu ta' żmien biex tingħata l-informazzjoni

Il-Kummissjoni pproponiet ir-rekwiżit li l-informazzjoni essenzjali kollha dwar ir-relazzjoni ta' impjieg tkun ipprovduta fl-ewwel ġurnata tax-xogħol. Diversi delegazzjonijiet appoġġaw il-proposta tal-Kummissjoni, iżda grupp ieħor ta' delegazzjonijiet ippreferew skadenza itwal ta' massimu ta' xahrejn, kif inhu l-każ bħalissa.

Il-Presidenza pproponiet approċċ f'żewġ fażijiet: l-ewwel skadenza ta' ġimgħa kalendarja għall-aktar informazzjoni essenzjali, u t-tieni skadenza ta' xahar għall-bqija tal-informazzjoni. Dan l-approċċ ġie appoġġat minn maġġoranza ta' delegazzjonijiet.

(5) Preżunzjonijiet legali

Għal każijiet fejn il-ħaddiem ma jirċevix l-informazzjoni meħtieġa bil-miktub fi żmien debitu, il-Kummissjoni pproponiet li l-Istati Membri jew jipprevedu gabra ta' preżunzjonijiet favorevoli għall-ħaddiem jew inkella jafdaw l-ilmenti f'idejn awtorità kompetenti.

Il-Presidenza ppruvat tiċċara din id-dispożizzjoni u pproponiet kompromess li jagħti lill-Istati Membri aktar libertà dwar kif jimplementawha, mingħajr ma jkun preskrittiv dwar il-proċedura.

Id-diskussjonijiet fl-aħħar laqgħa tal-Grupp ta' Hidma fl-24 ta' Mejju saru fi spirtu kostruttiv u hafna mid-delegazzjonijiet generalment appoġġaw il-kompromess tal-Presidenza dwar dawn il-kwistjonijiet elenkati hawn fuq. Kwistjonijiet oħra inkludew il-perijodu ta' probazzjoni.

Punti ewlenin diskussi fil-livell tal-Coreper

(1) **Definizzjoni ta' ħaddiem**

Il-proposta tinkludi definizzjoni ta' "ħaddiem" kif ukoll definizzjoni ta' "impjegatur" u ta' relazzjoni ta' impjeg". Il-proposta tal-Kummissjoni tiddefinixxi "ħaddiem" skont il-kriterji żviluppatti mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ), jiġifieri "*bħala persuna fiżika li twettaq servizzi għal persuna oħra u taħt id-direzzjoni tagħha għal remunerazzjoni*".

Mill-bidu tad-diskussjonijiet, għadd ta' delegazzjonijiet esprimew thassib rigward definizzjoni ta' "ħaddiem" fil-livell tal-Unjoni u esprimew il-preferenza tagħhom li tinzamm referenza għal-liġijiet nazzjonali, kif inhu l-każ fid-Direttiva dwar id-Dikjarazzjoni bil-Miktub tal-1991.

Il-Presidenza ppruvat tiċċara d-definizzjoni fil-premessa u l-artikolu, billi ziedet il-kunċett ta' subordinazzjoni, issostitwixxiet il-kunċett ta' "servizz" b'dak ta' "xogħol" u għamlet referenza għall-kriterji żviluppatti mill-Qorti tal-Ġustizzja. Billi kkunsidrat li din il-kwistjoni hija aktar ta' natura politika, il-Presidenza ppreżentat din il-kwistjoni lill-Coreper biex tinstab soluzzjoni.

Fil-Coreper tas-6 ta' Ġunju, diversi delegazzjonijiet esprimew il-preferenza tagħhom li ma jkunx hemm definizzjonijiet fid-Direttiva. Il-Presidenza pproponiet li jithassru d-definizzjonijiet ta' haddiem, impjegatur u relazzjoni ta' impjeg u li tinzamm referenza għall-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja fi premessa. Billi fil-Coreper tat-13 ta' Ġunju, id-delegazzjonijiet urew diviżjoni dwar din il-kwistjoni, il-Presidenza ddeċidiet li tirreferiha lill-Kunsill.

(2) **Esklużjoni tal-baħhara u s-sajjieda fuq il-baħar**

Il-Kummissjoni pproponiet li l-obbligi marbutin mal-ġhoti ta' informazzjoni dwar ir-relazzjoni ta' impjeg (il-Kapitolu II tal-proposta) ikomplu japplikaw għall-baħhara u s-sajjieda fuq il-baħar, kif inhu l-każ skont id-Direttiva dwar id-Dikjarazzjoni bil-Miktub, mingħajr preġudizzju għal-leġislazzjoni settorjali. Xi delegazzjonijiet talbu li dawn il-haddiema jġu esklużi jew mid-Direttiva kollha jew minn partijiet minnha li jqisu li mhix adatta għan-natura speċifika tas-settur irregolat minn leġislazzjoni settorjali.

Il-Presidenza, appoġġata minn diversi delegazzjonijiet, introduċiet eżenzjoni mmirata minn xi dispożizzjonijiet, li tista' tiġi ġġustifikata b'raġunijiet oġġettivi bħall-ispeċificitajiet tar-relazzjonijiet ta' impjeg. Fil-Coreper, intlaħaq kompromess bit-twessiegh tal-eżenzjoni mmirata proposta.

Kwistjoni pendenti għall-Kunsill

Fl-aħħar Coreper, il-Presidenza ddeċidiet li żżid fid-definizzjoni ta' haddiem fl-Artikolu 1(2), fil-parentesi, referenza għal-liġi u l-prattika nazzjonali. Il-Coreper jistieden lill-Kunsill jiddeċiedi jekk jinkludix din ir-referenza.

Rizervi dwar it-test

Rizerva ta' skrutinju ġenerali: AT, BE, CZ, DE, DK, ES, HR, HU, IT, MT, NL, SE, UK.

Rizerva parlamentari: DK u UK.

Rizerva lingwistika: DK u SE.

B'segwitu għad-diskussjoni fil-Coreper tat-13 ta' Ġunju, il-proposta ta' kompromess l-aktar reċenti tal-Presidenza tinsab fl-Anness għal dan ir-Rapport. Il-bidliet meta t-test jitqabbel mal-proposta ta' kompromess preċedenti tal-Presidenza (9830/18) huma b'**tipa grassa**.

III. KONKLUŻJONI

Il-Kunsill (EPSCO) huwa mistieden jindirizza l-kwistjoni pendenti bil-ħsieb li jintlaħaq approċċ ġenerali fis-sessjoni tiegħu tal-21 ta' Ġunju 2018.

2017/0355 (COD)

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar kondizzjonijiet tax-xogħol trasparenti u prevedibbli fl-Unjoni Ewropea

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 153(2)(b), flimkien mal-Artikolu 153(1)(b), tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara t-trażmissjoni tal-abbozz tal-att legiſlattiv lill-Parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura legiſlattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea tipprovdi fl-Artikolu 31 tagħha li kull haddiem għandu d-dritt għal kondizzjonijiet tax-xogħol li jirrispettaw is-saħħa, is-sigurtà u d-dinjità tiegħu, u għal limitazzjoni ta' sigħat massimi tax-xogħol, għal perijodi ta' mistrieħ kuljum u fil-ġimgħa u għal perijodu annwali ta' leave imħallas.

---

¹ ĠU C , , p. .

² ĠU C , , p. .

- (2) Il-Prinċipju 7 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, ipproklammat f'Gothenburg fis-17 ta' Novembru 2017, jiddikjara li l-haddiema għandhom id-dritt li jiġu infurmati bil-miktub fil-bidu tal-impjieg dwar id-drittijiet u l-obbligi tagħhom li jirriżultaw mir-relazzjoni tax-xogħol, inkluż dwar il-perijodu ta' probazzjoni. Huwa jiddikjara wkoll li għandhom id-dritt għall-aċċess għal riżoluzzjoni tat-tilwim effettiva u imparzjali u, f'każ ta' sensja mhux ġustifikata, dritt għal rimedju, inkluż kumpens adegwat. Il-Prinċipju 5 jiddikjara li irrispettivament mit-tip u d-durata tar-relazzjoni tax-xogħol, il-haddiema għandhom id-dritt għal trattament ġust u ugwali fir-rigward tal-kondizzjonijiet tax-xogħol u aċċess għall-protezzjoni soċjali u t-taħriġ. Huwa jiddikjara wkoll li għandhom jiġu evitati relazzjonijiet tax-xogħol li jwasslu għal kondizzjonijiet tax-xogħol prekarji, inkluż bil-projbizzjoni ta' abbuż ta' kuntratti atipiči, li kwalunkwe perijodu ta' probazzjoni jenħtieġ li jkun ta' durata raġonevoli u li għandha titrawwem it-transizzjoni lejn forum ta' impjieg miftuħa.
- (3) Mill-adozzjoni tad-Direttiva tal-Kunsill 91/533/KEE³, is-swieq tax-xogħol għaddew minn bidliet kbar minhabba l-iżviluppi demografiċi u d-digitalizzazzjoni, li wasslu għall-holqien ta' forum godda ta' impjieg, li appoġġaw il-holqien tal-impjiegi u t-tkabbir tas-suq tax-xogħol. Forum godda ta' impjieg spiss mhumiex daqshekk regolari jew stabbli daqs relazzjonijiet ta' impjieg tradizzjonali u jwasslu għal prevedibbiltà mnaqqa għall-haddiema kkonċernati, filwaqt li joħolqu incertezza fir-rigward tad-drittijiet applikabbli u l-protezzjoni soċjali. F'din id-dinja tax-xogħol li qed tevolvi, għalhekk hemm ħtieġa ikbar li l-haddiema jkunu infurmati bis-shiħ dwar il-kondizzjonijiet tax-xogħol essenzjali tagħhom, li jenħtieġ li jsir bil-miktub u fi żmien xieraq. Sabiex l-iżvilupp ta' forum godda ta' impjieg jiġi inkwadrat b'mod adegwat, il-haddiema fl-Unjoni jenħtieġ li jingħataw ukoll għadd ta' drittijiet minimi godda mmirati lejn il-promozzjoni tas-sigurtà u l-prevedibbiltà fir-relazzjonijiet ta' impjieg filwaqt li tinkiseb konverġenza 'l fuq fl-Istati Membri u tiġi ppreservata l-adattabilità tas-suq tax-xogħol.

---

³ Id-Direttiva tal-Kunsill 91/533/KEE tal-14 ta' Ottubru 1991 dwar l-obbligazzjoni ta' min iħaddem li jgħarraf lill-haddiema bil-kondizzjonijiet applikabbli għall-kuntratt jew għar-relazzjoni tal-impjieg (ĠU L 288, 18.10.1991, p. 32).

- (4) Skont id-Direttiva 91/533/KEE, il-maġġoranza tal-ħaddiema fl-Unjoni għandhom id-dritt li jirċievu informazzjoni bil-miktub dwar il-kondizzjonijiet tax-xogħol tagħhom. Madankollu, id-Direttiva 91/533/KEE ma tkoprix lill-ħaddiema kollha fl-Unjoni. Barra minn hekk, minħabba żviluppi fis-suq tax-xogħol mill-1991 inħolqu lakuni fil-protezzjoni għal forom ġodda ta' impjiegi.
- (5) Ir-rekwiżiti minimi relatati mal-informazzjoni dwar l-aspetti essenzjali tar-relazzjoni ta' impjeg u relatati mal-kondizzjonijiet tax-xogħol li japplikaw għal kull ħaddiem jenħtieġ li għalhekk jiġu stabbiliti fil-livell tal-Unjoni sabiex jiggwarantixxu lill-ħaddiema kollha fl-Unjoni livell adegwat ta' trasparenza u prevedibbiltà fir-rigward tal-kondizzjonijiet tax-xogħol.
- (6) Il-Kummissjoni kellha konsultazzjoni f'zewġ fażijiet mas-sħab soċjali, skont l-Artikolu 154 tat-Trattat, dwar it-titjib tal-kamp ta' applikazzjoni u l-effettività tad-Direttiva 91/533/KEE u t-twessieġ tal-għanijiet tagħha sabiex tkopri drittijiet ġodda għall-ħaddiema. Dan ma rriżultax fi ftehim fost is-sħab soċjali sabiex jidhlu f'negozjati dwar dawk il-kwistjonijiet. Madankollu, kif ikkonfermat mill-eżitu tal-konsultazzjonijiet pubbliċi miftuħin imwettqa sabiex ikunu magħruffin l-opinjoni ta' diversi partijiet ikkonċernati u ċittadini, huwa importanti li tittiehed azzjoni fil-livell tal-Unjoni f'dan il-qasam billi l-qafas legali attwali jiġi mmodernizzat u adattat.
- (7) Fil-ġurisprudenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea stabbiliet kriterji biex jiġi determinat l-istatus ta' ħaddiem [...]⁴. Jenħtieġ li jittiehed kont tal-interpretazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja ta' dawn il-kriterji fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Dment li jissodisfaw dawn il-kriterji, il-ħaddiema domestiċi, il-ħaddiema fuq talba, il-ħaddiema intermittenti, il-ħaddiema li jithallsu bil-vawċers, il-ħaddiema tal-pjattaforma, it-trainees u l-apprendisti jistgħu jidhlu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Jenħtieġ li l-persuni li jaħdmu għal rashom ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva peress li ma jissodisfawx dawn il-kriterji.

---

⁴ Sentenzi tat-3 ta' Lulju 1986, Deborah Lawrie-Blum, il-Kawża C-66/85; l-14 ta' Ottubru 2010, Union Syndicale Solidaires Isère, il-Kawża C-428/09; id-9 ta' Lulju 2015, Balkaya, il-Kawża C-229/14; l-4 ta' Diċembru 2014, FNV Kunsten, il-Kawża C-413/13; u s-17 ta' Novembru 2016, Ruhrlandklinik, il-Kawża C-216/15.

- (7a) ġdid Jenhtieg li jkun possibbli li l-Istati Membri jipprovdu, fejn ikun ġustifikat għal raġunijiet oġġettivi, li ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva ma japplikawx għal ċerti kategoriji ta' impjegati maċ-ċivil, **servizzi pubbliċi ta' emerġenza**, il-forzi armati, l-awtoritajiet tal-pulizija, l-imħallfin, il-prosekuturi, l-investigaturi u servizzi oħra tal-infurzar tal-liġi minhabba n-natura speċifika tad-dmirijiet li għandhom iwettqu jew il-kondizzjonijiet ta' impjieg tagħhom.
- (7b) ġdid Ir-rekwiziti dwar l-impjieg b'mod parallel, fejn dawn ikunu inkompatibbli max-xogħol imwettaq abbord bastimenti jew bastimenti tas-sajd, ir-rekwiziti dwar il-prevedibbiltà minima tax-xogħol, ir-rekwiziti dwar haddiema mibgħuta fi Stat Membru ieħor jew f'pajjiż terz, [...] ir-rekwiziti dwar it-transizzjoni għal forma oħra ta' impjieg **u r-rekwizit tal-forniment ta' informazzjoni dwar l-identità ta' istituzzjoni(jiet) tas-sigurtà soċjali li jirċievi kontribuzzjonijiet** m'għandhomx japplikaw għall-baħħara u s-sajjieda fuq il-baħar minhabba l-ispeċifitajiet tal-kondizzjonijiet ta' impjieg tagħhom. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, jenhtieg li l-baħħara u s-sajjieda, kif definiti fid-Direttivi tal-Kunsill 2009/13/KE u (UE) 2017/159, rispettivament, jitqiesu bhala li jahdmu fl-Unjoni meta jahdmu abbord bastimenti jew bastimenti tas-sajd, rispettivament, irreġistrati fi Stat Membru u/jew li jtajru l-bandiera ta' Stat Membru.
- (8) Minhabba l-għadd dejjem jikber ta' haddiema esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 91/533/KEE fuq il-bażi ta' derogi magħmula mill-Istati Membri skont l-Artikolu 1 ta' dik id-Direttiva, huwa meħtieġ li daww id-derogi jiġu sostitwiti bil-possibbiltà għall-Istati Membri li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva għal relazzjoni ta' impjieg ta' 5 sigħat jew inqas fil-ġimgħa bhala medja f'perijodu ta' referenza ta' erba' ġimgħat. [...]
- (9) Minhabba l-imprevedibbiltà tax-xogħol fuq talba inkluż il-kuntratti ta' zero sigħat, id-deroga ta' 5 sigħat fix-xahar bhala medja f'perijodu ta' referenza ta' erba' ġimgħat jenhtieg li ma tintużax għal relazzjonijiet ta' impjieg li fihom ma jiġi determinat l-ebda ammont garantit ta' xogħol imħallas qabel il-bidu tal-impjieg.

- (10) Diversi persuni fiżiċi jew ġuridiċi differenti jew entitajiet oħra jistgħu fil-prattika jkollhom il-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet ta' impjegatur. L-Istati Membri jenħtieġ li jibqgħu liberi sabiex jiddeterminaw b'mod iktar preċiż il-persuna/i li huma kkunsidrati totalment jew parzjalment responsabbli għall-eżekuzzjoni tal-obbligi li din id-Direttiva tistabbilixxi għall-impjegaturi, dment li daww l-obbligi jkunu kollha ssodisfatti. L-Istati Membri jenħtieġ ukoll li jkunu jistgħu jiddeċiedu li wħud minn daww l-obbligi jew kollha għandhom jiġu assenjati lil persuna fiżika jew ġuridika li ma tkunx parti mir-relazzjoni ta' impjieg.
- (10a) L-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jistabbilixxu regoli speċifiċi sabiex jeskludu lill-individwi li jaġixxu bħala impjegaturi ta' haddiema domestiċi f'unitajiet domestiċi mill-obbligi li jikkunsidraw u jwieġbu għat-talbiet għal tip ta' impjieg differenti, biex jipprovdu taħriġ obligatorju mingħajr hlas, u mill-kopertura tal-mekkaniżmu ta' rimedju fuq il-bażi ta' preżunzjonijiet favorevoli fil-każ ta' informazzjoni nieqsa fid-dokumenti li jenħtieġ li jiġu pprovvuti lill-haddiem skont din id-Direttiva.
- (11) Id-Direttiva 91/533/KEE introduċiet lista minima ta' aspetti essenzjali li l-haddiema għandhom ikunu infurmati bil-miktub dwarhom. Dik il-lista jeħtieġ li tiġi adattata sabiex jitqiesu l-iżviluppi fis-suq tax-xogħol, b'mod partikolari t-tkabbir ta' forom ta' impjegi mhux standard.
- (11a) Jenħtieġ li jkun possibbli li l-informazzjoni dwar l-intitolament għat-taħriġ ipprovvuta mill-impjegatur tkun tinkludi l-għadd ta' jiem ta' taħriġ kull sena, jekk ikun il-każ, li għalihom ikun intitolat il-haddiem u/jew informazzjoni dwar il-politika ġenerali tal-impjegatur dwar it-taħriġ.
- (12) L-informazzjoni dwar il-hin tax-xogħol jenħtieġ li tkun konsistenti mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵, u tinkludi informazzjoni dwar waqfiet, mistrieħ ta' kuljum, mistrieħ fil-ġimgħa u l-ammont ta' leave imhallas.

---

⁵ Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Novembru 2003 li tikkonċerna ċerti aspetti tal-organizzazzjoni tal-hin tax-xogħol (ĠU L 299, 18.11.2003, p. 9).

- (13) L-informazzjoni dwar ir-remunerazzjoni li għandha tiġi pprovduta jenħtieġ li tinkludi l-elementi kollha tar-remunerazzjoni, inklużi l-kontribuzzjonijiet fi flus jew in natura, riċevuti direttament jew indirettament mill-ħaddiem fir-rigward tax-xogħol tiegħu. L-għoti ta' din l-informazzjoni jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għal-libertà tal-impjegaturi li jipprovdu elementi addizzjonali ta' remunerazzjoni bħal ħlasijiet ta' darba. Il-fatt li l-elementi ta' remunerazzjoni dovuti mil-liġi jew minn ftehim kollettiv ma ġewx inklużi f'dik l-informazzjoni ma għandux jikkostitwixxi raġuni għalfejn ma ġewx ipprovduti lill-ħaddiem.
- (14) Jekk ma jkunx possibbli li tiġi indikata skeda tax-xogħol fissa minħabba n-natura tal-impjieg, il-ħaddiema jenħtieġ li jkunu jafu kif ser jiġi stabbilit il-ħin tax-xogħol tagħhom, inkluż il-perijodi ta' ħin li fihom jistgħu jintalbu jaħdmu u l-avviż bil-quddiem minimu li jenħtieġ li jirċievu.
- (15) L-informazzjoni dwar is-sistemi tas-sigurtà soċjali jenħtieġ li tinkludi informazzjoni dwar l-identità tal-istituzzjoni(jiet) tas-sigurtà soċjali li jirċievu l-kontribuzzjonijiet għas-sigurtà soċjali b'rabta ma', fejn rilevanti, benefiċċji tal-mard, il-maternità u benefiċċji ekwivalenti tal-paternità, benefiċċji marbuta ma' aċċidenti fuq il-post tax-xogħol u dawk marbuta mal-mard okkupazzjonali, kif ukoll mal-anzjanità, l-invalidità, is-superstiti, il-qgħad, l-irtirar bikri u ma' dawk tal-familja. L-informazzjoni dwar il-protezzjoni tas-sigurtà soċjali pprovduta mill-impjegatur jenħtieġ li tinkludi, fejn rilevanti, il-fatt tal-kopertura minn skemi ta' pensjoni supplimentari skont it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 98/49/KE⁶ u d-Direttiva 2014/50/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁷.

---

⁶ Direttiva tal-Kunsill 98/49/KE tad-29 ta' Ġunju 1998 dwar is-salvagwardja tad-drittijiet tal-pensjoni supplimentari ta' persuni impjegati u dawk li jaħdmu għal rashom li jiċċaqilqu fi ħdan il-Komunità (ĠU L 209, 25.7.1998, p. 46).

⁷ Direttiva 2014/50/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 dwar ir-rekwiżiti minimi sabiex tiżied il-mobbiltà tal-ħaddiema minn Stat Membru għal ieħor permezz ta' titjib fil-ksib u l-preservazzjoni tad-drittijiet għal pensjoni supplimentari (ĠU L 128, 30.4.2014, p. 1).

- (16) Il-ħaddiema jenħtieg li jkollhom id-dritt li jiġu informati bil-miktub fil-bidu tal-impjieg dwar id-drittijiet u l-obbligi tagħhom li jirriżultaw mir-relazzjoni ta' impjieg. Għaldaqstant, jenħtieg li l-informazzjoni bażika tasal għandhom fi żmien ġimgħa kalendarja mill-ewwel jum ta' xogħol. Jenħtieg li l-bqija tal-informazzjoni tasal għandhom fi żmien xahar mill-ewwel jum ta' xogħol. Jenħtieg li l-ewwel jum ta' xogħol jinftiehem bhala l-bidu reali tal-prestazzjoni tax-xogħol mill-ħaddiem fir-relazzjoni ta' impjieg.
- (16a) Rigward l-użu dejjem akbar ta' għodod ta' komunikazzjoni diġitali, fejn din id-Direttiva tirreferi għal informazzjoni li jenħtieg li tingħata bil-miktub, din tista' tingħata f'forma elettronika.
- (17) Sabiex jgħinu lill-impjegaturi jipprovdu informazzjoni f'waqtha, jenħtieg li jkun possibbli li l-Istati Membri jiżguraw id-disponibbiltà ta' formoli fil-livell nazzjonali li jinkludu informazzjoni li tkun komprensiva biżżejjed u rilevanti dwar il-qafas legali applikabbli. Dawn il-formoli jistgħu jiġu żviluppati aktar fil-livell settorjali jew lokali, mill-awtoritajiet nazzjonali u s-sħab soċjali.
- (18) Ħaddiema mibgħuta barra mill-pajjiż jenħtieg li jirċievu informazzjoni addizzjonali speċifika għas-sitwazzjoni tagħhom. Għal assenjazzjonijiet tax-xogħol suċċessivi mwettqa f'diversi Stati Membri jew pajjiżi terzi, jenħtieg li jkun possibbli li dik l-informazzjoni tiġi raggrupjata għal diversi assenjamenti qabel l-ewwel tluq u wara tiġi modifikata f'każ ta' bidla. Meta jikkwalifikaw bhala ħaddiema stazzjonati skont id-Direttiva 96/71/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁸, jenħtieg li jiġu nnotifikati wkoll dwar is-sit web nazzjonali uniku żviluppat mill-Istat Membru ospitanti fejn jistgħu jsibu l-informazzjoni rilevanti dwar il-kondizzjonijiet tax-xogħol li japplikaw għas-sitwazzjoni tagħhom. Sakemm l-Istati Membri ma jipprevedux mod ieħor, dawk l-obbligi japplikaw jekk iddurata tal-perijodu tax-xogħol barra mill-pajjiż tkun aktar minn erba' ġimgħat konsekuttivi.

---

⁸ Direttiva 96/71/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 1996 dwar l-istazzjonar ta' ħaddiema fil-qafas ta' prestazzjoni ta' servizzi (ĠU L 18, 21.1.1997, p. 1).

- (19) Il-perijodi ta' probazzjoni jippermettu lill-impjegaturi jivverifikaw li l-haddiema jkunu adattati għall-pożizzjoni li jkunu impjegati biex jimlew filwaqt li jagħtuhom l-appoġġ ta' akkumpanjament u t-taħriġ. Kull dħul fis-suq tax-xogħol jew transizzjoni lejn pożizzjoni ġdida ma għandhomx ikunu soġġetti għal insigurtà fit-tul. Kif stabbilit fil-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, il-perijodi ta' probazzjoni jenħtieġ li għalhekk ikunu ta' durata raġonevoli. Għadd sostanzjali ta' Stati Membri stabbilixxew durata massima generali tal-perijodi ta' prova ta' bejn tlieta u sitt xhur, li għandha titqies bħala raġonevoli. Jenħtieġ li jkun possibbli li l-perijodi ta' prova jdumu aktar minn sitt xhur meta dan ikun iġġustifikat min-natura tal-impjieg, bħal pożizzjonijiet manigerjali jew eżekuttivi jew pożizzjonijiet fis-servizz pubbliku jew meta jkun fl-interess tal-haddiem, bħal fil-kuntest ta' miżuri speċifiċi li jippromwovu l-impjegi permanenti b'mod partikolari għall-haddiema zgħażaġh. Jenħtieġ ukoll li jkun possibbli li l-perijodi ta' prova jiġu estenzi b'mod korrispondenti f'każijiet fejn il-haddiem kien nieqes mix-xogħol waqt il-perijodu ta' prova, pereżempju minhabba mard jew leave, biex l-impjegatur ikun jista' jivverifika jekk il-haddiem huwiex adatt għall-kompitu inkwistjoni.
- (20) L-impjegaturi ma għandhomx jipprojbixxu lill-haddiema milli jaħdmu ma' impjegaturi oħrajn, barra mill-hinijiet li jaħdmu għalihom. Jenħtieġ li jkun possibbli li l-Istati Membri jstabbilixxu l-kondizzjonijiet għall-użu tar-restrizzjonijiet ta' inkompatibbiltà, mifhuma bħala restrizzjonijiet fuq ix-xogħol għal impjegaturi oħra, għal raġunijiet oġġettivi, bħall-protezzjoni ta' sigrieti tan-negozju jew l-evitar ta' kunflitti ta' interess.
- (21) Haddiema li r-ritmu tax-xogħol tagħhom huwa imprevedibbli għalkollox jew fil-biċċa l-kbira tiegħu, jenħtieġ li jibbenefikaw minn prevedibbiltà minima ta' xogħol fejn l-iskeda tax-xogħol hija ddeterminata prinċipalment mill-impjegaturi, kemm direttament, pereżempju billi jallokaw assenjazzjonijiet tax-xogħol, jew indirettament, pereżempju billi jeħtieġu li l-haddiema jwieġbu għat-talbiet tal-klijenti.
- (22) Is-siġhat u l-jiem ta' referenza, mifhuma bħala slots ta' hin fejn ix-xogħol jista' jsir fuq talba tal-impjegatur, jenħtieġ li jiġu stabbiliti bil-miktub fil-bidu tar-relazzjoni ta' impjieg.

- (23) Avviż bil-quddiem minimu raġonevoli, mifhum bħala l-perijodu ta' żmien bejn il-mument li fih il-ħaddiem ikun infurmat dwar assenjazzjoni ta' xogħol ġdid u l-mument li fih jibda l-assenjazzjoni, jikkostitwixxi element neċessarju ieħor ta' prevedibbiltà tax-xogħol għar-relazzjonijiet ta' impjeg b'ritmu tax-xogħol li jkun imprevedibbli għalkollox jew fil-biċċa l-kbira determinat mill-impjegatur. It-tul tal-perijodu ta' avviż bil-quddiem jista' jvarja skont il-htigijiet tas-settur ikkonċernat; jenħtieġ ukoll li jkun possibbli li jiġi previst li t-tul ikun jista' jitnaqqas f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza, filwaqt li tkun żgurata l-protezzjoni adegwata tal-ħaddiema. Dan japplika mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2002/15/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.⁹
- (24) Il-ħaddiema jenħtieġ li jkollhom il-possibbiltà li jirrifjutaw assenjazzjoni ta' xogħol jekk din ma tkunx fil-ħinijiet u fil-jiem ta' referenza jew il-ħaddiem ma jkunx ġie notifikat fi żmien l-avviż bil-quddiem minimu mingħajr ma jsofri konsegwenzi negattivi għal dan ir-rifjut. Il-ħaddiema għandu jkollhom ukoll il-possibbiltà li jaċċettaw l-assenjazzjoni tax-xogħol jekk jixtiequ hekk.

---

⁹ Direttiva 2002/15/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2002 dwar l-organizzazzjoni tal-ħin tax-xogħol ta' ħaddiema li jwettqu attivitajiet mobbli tat-trasport fit-toroq (ĠU L 80, 23.3.2002, p. 35).

- (25) Filwaqt li forom mhux standard joffru opportunitajiet biex il-ħaddiema jidhlu jew jibqgħu fis-suq tax-xogħol, xi ħaddiema jirriskjaw li jinqabdu f'impjeg impovedibbli u mhux sigur. Meta l-impjegaturi jkollhom il-possibbiltà li joffru kuntratti tax-xogħol full-time jew indefiniti għall-ħaddiema f'forom ta' impjeg mhux standard, jenħtieg li tiġi promossa transizzjoni lejn forom ta' impjeg iktar siguri skont il-prinċipji stabbiliti fil-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-ħaddiema jenħtieg li jkunu jistgħu jitolbu forma ta' impjeg iktar prevedibbli u sigura, meta disponibbli, u jirċievu risposta bil-miktub mill-impjegatur, li tqis il-ħtiġijiet tal-impjegatur u tal-ħaddiem. Jenħtieg li l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jillimitaw il-frekwenza ta' tali talbiet. Din id-Direttiva m'għandhiex tillimita lill-Istati Membri milli jstabbilixxu li, fil-każ ta' pożizzjonijiet fis-servizz pubbliku li għalihom isir eżami kompetittiv, dawk il-pożizzjonijiet ma jitqisux bħala disponibbli fuq sempliċi talba tal-ħaddiem, u għalhekk jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt li jintalbu kondizzjonijiet tax-xogħol aktar prevedibbli u siguri.
- (26) Meta l-impjegaturi jkunu meħtieġa mil-leġislazzjoni jew minn ftehimiet kollettivi li jipprovdu taħriġ lill-ħaddiema sabiex iwettqu x-xogħol li huma impjegati għalih, huwa importanti li jiġi żgurat li tali taħriġ ikun ipprovdut b'mod ekwu, inklużi għal dawk f'forom ta' impjeg mhux standard. L-ispejjeż ta' dan it-taħriġ m'għandhomx jithallsu mill-ħaddiem u lanqas ma għandhom jinżammu jew jitnaqqsu mir-remunerazzjoni tal-ħaddiem. Dan l-obbligu ma jkoprix taħriġ vokazzjonali jew taħriġ meħtieġ biex il-ħaddiema jiksbu, iżommu jew iġeddu kwalifika professjonali dment li l-impjegatur ma jkunx meħtieġ li jipprovdih lill-ħaddiem skont il-leġislazzjoni tal-Unjoni jew dik nazzjonali jew skont ftehim kollettiv.
- (27) Jenħtieg li tiġi rispettata l-awtonomija tas-sħab soċjali u l-kapaċità tagħhom bħala rappreżentanti tal-ħaddiema u l-impjegaturi. Għaldaqstant jenħtieg li jkun possibbli li s-sħab soċjali jikkunsidraw li f'setturi jew f'sitwazzjonijiet speċifiċi dispożizzjonijiet differenti jkunu iktar xierqa, sabiex jintlaħaq l-għan ta' din id-Direttiva, milli ċerti standards minimi stabbiliti f'din id-Direttiva. Għalhekk, l-Istati Membri jenħtieg li jkunu jistgħu jippermettu lis-sħab soċjali jzommu, jinnegożjaw, jikkonkludu u jinfurzew ftehimiet kollettivi li jvarjaw minn ċerti dispożizzjonijiet li jinsabu f'din id-Direttiva, dment li ma jitnaqqasx il-livell ġenerali tal-protezzjoni tal-ħaddiema.

- (28) Il-konsultazzjoni dwar il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali wriet il-ħtieġa li jissahħa l-infurzar tal-ligi tax-xogħol tal-Unjoni sabiex tiġi żgurata l-effettività tagħha. L-evalwazzjoni tad-Direttiva 91/533/KEE mwettqa fil-qafas tal-Programm tal-Kummissjoni dwar l-Idoneità u l-Prestazzjoni tar-Regolamentazzjoni kkonfermat li mekkaniżmi msahħa ta' infurzar jistgħu jtejbju l-effettività tad-dritt tax-xogħol tal-Unjoni. **Il-konsultazzjoni** wriet li s-sistemi ta' rimedju bbażati biss fuq talbiet għal danni huma inqas effettivi minn sistemi li jipprovdu wkoll għal sanzjonijiet (bħal somom f'daqqa jew telf ta' permessi) għal impjegaturi li ma jagħmlux dikjarazzjonijiet bil-miktub. Hija wriet ukoll li l-impjegati rari jfittxu rimedju matul ir-relazzjoni ta' impjieg, li jipperikola l-għan tad-dispożizzjoni tad-dikjarazzjoni bil-miktub, li hu li tiżgura li l-ħaddiema jkunu infurmati dwar il-karatteristiċi essenzjali tar-relazzjoni ta' impjieg tagħhom. Huwa għalhekk meħtieġ li jiġu introdotti dispożizzjonijiet ta' infurzar li jiżguraw l-użu ta' preżunzjonijiet favorevoli fejn ma tingħatax informazzjoni dwar ir-relazzjoni ta' impjieg, u/jew inkella l-użu ta' proċedura li biha l-impjegatur jista' jkun meħtieġ li jipprovdi l-informazzjoni nieqsa u jista' jkun soġġett għal sanzjoni f'każ li l-impjegatur ma jagħmilx hekk. Tali preżunzjonijiet favorevoli jistgħu jinkludu preżunzjoni li l-ħaddiem għandu relazzjoni ta' impjieg miftuħa, li m'hemm ebda perijodu ta' prova jew li l-ħaddiem għandu pożizzjoni part-time, meta l-informazzjoni rispettiva tkun nieqsa. Ir-rimedju jista' jkun soġġett għal proċedura li biha l-impjegatur jiġi nnotifikat mill-ħaddiem jew minn parti terza bħal rappreżentant tal-ħaddiem jew entità jew awtorità kompetenti oħra li jkun hemm informazzjoni li tkun nieqsa u li għandu jipprovdi l-informazzjoni sħiħa u korretta fi żmien debitu.
- (29) Mid-Direttiva 91/533/KEE fl-Unjoni giet adottata sistema estensiva ta' dispożizzjonijiet ta' infurzar għall-acquis soċjali, partikolarment fil-qasam tal-opportunitajiet indaqs, li l-elementi tagħha jenħtieġ li jiġu applikati għal din id-Direttiva sabiex jiġi żgurat li l-ħaddiema jkollhom aċċess għal riżoluzzjoni tat-tilwim effettiva u imparzjali, bħal qorti civili jew tax-xogħol, u dritt għal rimedju, li jirrifletti l-Prinċipju 7 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali.
- (30) Speċifikament, meta titqies in-natura fundamentali tad-dritt għal protezzjoni legali effettiva, il-ħaddiema jenħtieġ li jkomplu jgawdu minn protezzjoni bħal din anke wara t-tmiem tar-relazzjoni ta' impjieg li twassal għal ksur allegat tad-drittijiet tal-ħaddiem skont din id-Direttiva.

- (31) L-implimentazzjoni effettiva ta' din id-Direttiva tirrikjedi protezzjoni ġudizzjarja u amministrattiva adegwata kontra kwalunkwe trattament negattiv bħala reazzjoni għal tentattiv sabiex jiġu eżerċitati d-drittijiet previsti f'din id-Direttiva, kwalunkwe ilment lill-impjegatur jew kwalunkwe proċedura legali jew amministrattiva mmirata sabiex tinforza l-konformità ma' din id-Direttiva.
- (32) Il-ħaddiema li jeżerċitaw id-drittijiet previsti f'din id-Direttiva jenħtieġ li jgawdu mill-protezzjoni kontra s-sensja jew detriment ekwivalenti (bħal ħaddiem fuq talba li ma jibqax jiġi assenjat xogħol) jew xi tnejn għal sensja possibbli, għar-raġuni li ppruvaw jeżerċitaw dawn id-drittijiet. Meta l-ħaddiema jikkunsidraw li ġew imkeċċija jew sofrew detriment ekwivalenti għal dawn ir-raġunijiet, il-ħaddiema u l-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jkunu jistgħu jitolbu li l-impjegatur jipprovdi raġunijiet debitament sostanzjati għas-sensja jew mizura ekwivalenti.
- (33) L-oneru tal-prova li ma kienx hemm sensja jew detriment ekwivalenti minħabba li l-ħaddiema eżerċitaw id-drittijiet tagħhom previsti f'din id-Direttiva, jenħtieġ li jaqa' fuq l-impjegaturi meta l-ħaddiema jistabilixxu, quddiem qorti jew awtorità kompetenti oħra, fatti li minnhom jista' jkun prezunt li ġew imkeċċija, jew li ġew soġġetti għal mizuri b'effett ekwivalenti, għal dawn ir-raġunijiet. Jenħtieġ li jkun possibbli li l-Istati Membri ma japplikawx din ir-regoli fi proċedimenti, fejn ikun il-kompitu ta' qorti jew awtorità kompetenti oħra li tinvestiga l-fatti, b'mod partikolari f'sistemi fejn is-sensja tkun trid tiġi approvata minn qabel minn tali awtorità.
- (34) L-Istati Membri jenħtieġ li jipprevedu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi għall-ksur tal-obbligi f'din id-Direttiva. Il-penali jistgħu jinkludu sanzjonijiet amministrattivi u finanzjarji, bħal multi jew il-ħlas ta' kumpens, kif ukoll tipi oħra ta' sanzjonijiet.

- (35) Peress li l-għanijiet ta' din id-Direttiva ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu, minhabba l-hteġa li jiġu stabbiliti rekwiżiti minimi komuni, jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta mizuri, skont il-prinċipju ta' sussidjarjetà stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. Skont il-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ biex jintlaħqu dawk l-għanijiet.
- (36) Din id-Direttiva tistabbilixxi rekwiżiti minimi, u għalhekk thalli l-prerogattiva tal-Istati Membri sabiex jintroduċu u jzommu dispożizzjonijiet iktar favorevoli l-istess. Id-drittijiet akkwistati skont il-qafas legali eżistenti jenħteġ li jkomplu japplikaw, dment li ma jkunux introdotti dispożizzjonijiet iktar favorevoli minn din id-Direttiva. L-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva ma tistax tintuża sabiex tnaqqas drittijiet eżistenti stabbiliti fil-legislazzjoni eżistenti nazzjonali jew tal-Unjoni f'dan il-qasam, u lanqas ma tista' tikkostitwixxi raġunijiet validi għat-tnaqqis tal-livell ġenerali ta' protezzjoni mogħti lill-haddiema fil-qasam kopert b'din id-Direttiva. B'mod partikolari, jenħteġ li ma tkunx ġustifikazzjoni għall-introduzzjoni ta' kuntratti ta' zero sigħat jew kuntratti ta' impjeg simili.
- (37) Fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva l-Istati Membri jenħteġ li jevitaw li jimponu restrizzjonijiet amministrattivi, finanzjarji u legali b'tali mod li jzommu lura l-ħolqien u l-iżvilupp ta' intrapriżi żgħar u ta' daqs medju. L-Istati Membri huma għalhekk mistiedna sabiex jevalwaw l-impatt tal-att ta' traspożizzjoni tagħhom fuq l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju biex jiżguraw li dawn ma jiġux affettwati b'mod sproporzjonat, filwaqt li tingħata attenzjoni speċifika lill-mikrointrapriżi u lill-piż amministrattivi, u biex jipubblikaw ir-riżultati ta' dawn il-valutazzjonijiet.
- (38) L-Istati Membri jistgħu jinkarigaw lis-shab soċjali bl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, meta s-shab soċjali jitolbu b'mod kongunt sabiex jagħmlu dan u dment li l-Istati Membri jieħdu l-passi kollha meħtieġa sabiex jiżguraw li fi kwalunkwe mument jistgħu jiggarrantixxu r-riżultati mitluba skont din id-Direttiva.
- (39) Fid-dawl tal-bidliet sostanzjali introdotti minn din id-Direttiva fil-livell tal-għan, il-kamp ta' applikazzjoni u l-kontenut, ma jkunx xieraq li d-Direttiva 91/533/KEE tiġi emendata. Għalhekk, id-Direttiva 91/533/KEE jenħteġ li tithassar.

- (40) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u l-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni¹⁰, l-Istati Membri impenjaw rwieħhom li jehmzu, f'kazijiet ġustifikati, in-notifika tal-mizuri ta' traspożizzjoni tagħhom ma' dokument wieħed jew aktar li jispjegaw ir-relazzjoni bejn il-komponenti ta' Direttiva u l-partijiet korrispondenti ta' strumenti ta' traspożizzjoni nazzjonali. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-legislatur iqis li t-trażmissjoni ta' dawn id-dokumenti hija ġġustifikata,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Għan, suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. L-għan ta' din id-Direttiva huwa li ttejjeb il-kondizzjonijiet tax-xogħol billi tippromwovi impjiegi iktar siguri u prevedibbli filwaqt li tiżgura adattabbiltà fis-suq tax-xogħol.
2. Din id-Direttiva tistabbilixxi drittijiet minimi li japplikaw għal kull haddiem fl-Unjoni [, **li għandu kuntratt tal-impjieg jew relazzjoni tal-impjieg kif iddefinit mil-liġi, mill-ftehimiet kollettivi jew mill-prattika fis-seħh f'kull Stat Membru**].
3. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-obbligi f'din id-Direttiva għal haddiema li għandhom relazzjoni ta' impjieg ta' 5 sigħat jew inqas fil-ġimgha bħala medja f'perijodu ta' referenza ta' erba' ġimghat. Il-ħin maħdum mal-impjegaturi kollha li jiffurmaw jew jappartjenu għall-istess intrapriża, grupp jew entità għandu jgħodd għal dik il-medja ta' 5 sigħat.
4. Il-paragrafu 3 ma għandux japplika għal relazzjoni ta' impjieg fejn l-ebda ammont garantit ta' xogħol imħallas ma jkun stabbilit minn qabel jibda l-impjieg.

---

¹⁰ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

5. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw liema persuni huma responsabbli għat-twertiq tal-obbligi għall-impjegaturi stabbiliti b'din id-Direttiva dment li dawk l-obbligi kollha jkunu ssodisfati. Huma jistgħu wkoll jiddeċiedu li dawk l-obbligi kollha jew parti minnhom jiġu assenjati lil persuna fiżika jew ġuridika li ma tkunx parti mir-relazzjoni ta' impjeg. Dan il-paragrafu japplika mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2008/104/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹.
- 5a(ġdid) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu, għal raġunijiet oġġettivi, li d-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Kapitolu III m'għandhomx japplikaw għal impjegati maċ-ċivil, **is-servizzi pubbliċi ta' emerġenza**, il-forzi armati u l-awtoritajiet tal-pulizija, l-imħallfin, il-prosekuturi, l-investigaturi u servizzi oħra tal-infurzar tal-liġi.
6. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 10 u 11 u fl-Artikolu 14(1)(a) għal persuni fiżiċi f'unitajiet domestiċi li jaġixxu ta' impjegaturi fejn ikun qed isir xogħol għal dawk l-unitajiet domestiċi.
7. Il-Kapitolu II ta' din id-Direttiva japplika għall-baħħara u għas-sajjieda fuq il-baħar mingħajr preġudizzju għad-Direttiva tal-Kunsill 2009/13/KE¹² u d-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2017/159¹³, rispettivament. L-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 3(2)(1) u (n), 6, 8, 9 u 10 m'għandhomx japplikaw għall-baħħara u għas-sajjieda fuq il-baħar.

---

¹¹ Direttiva 2008/104/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Novembru 2008 dwar xogħol temporanju permezz ta' aġenzija (ĠU L 327, 5.12.2008, p. 9).

¹² Direttiva tal-Kunsill 2009/13/KE tas-16 ta' Frar 2009 li timplimenta l-Ftehim konkluz mill-Assoċjazzjonijiet tas-Sidien tal-Bastimenti tal-Komunità Ewropea (ECSA) u l-Federazzjoni Ewropea tal-Haddiema tat-Trasport (ETF) dwar il-Konvenzjoni dwar ix-Xogħol Marittimu, 2006, u li temenda d-Direttiva 1999/63/KE (ĠU L 124, 20.5.2009, p. 30).

¹³ Direttiva tal-Kunsill (UE) 2017/159 tad-19 ta' Diċembru 2016 li timplimenta l-Ftehim li jikkonċerna l-implimentazzjoni tal-Konvenzjoni dwar ix-Xogħol fis-Sajd, 2007, tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol konkluz fil-21 ta' Mejju bejn il-Konfederazzjoni Ġenerali tal-Kooperattivi Agrikoli fl-Unjoni Ewropea (Cogeca), il-Federazzjoni Ewropea tal-Haddiema tat-Trasport (ETF) u l-Assoċjazzjoni ta' Organizzazzjonijiet Nazzjonali tal-Intraprizi tas-Sajd fl-Unjoni Ewropea (Europêche) (ĠU L25, 31.1.2017, p. 12.)

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:
  - (a) [...]
  - (b) [...]
  - (c) [...]
  - (d) "skeda tax-xogħol" tfisser l-iskeda li tiddetermina s-sigħat u l-jiem li fihom tibda u tispicċa l-prestazzjoni tax-xogħol;
  - (e) "sigħat u jiem ta' referenza" tfisser slots ta' ħin f'jiem speċifiċi li matulhom ix-xogħol jista' jsir fuq talba tal-impjegatur;
  - (f) (ġdid) "ritmu tax-xogħol" tfisser il-forma tal-organizzazzjoni tax-xogħol skont ċertu ritmu determinat mill-impjegatur.**
2. [...]

Artikolu 2a(ġdid)

Id-dokumenti kollha jistgħu jiġu pprovvuti u mibgħuta b'mod elettroniku dment li jkunu aċċessibbli faċilment mill-haddiem u jistgħu jinħażnu u jiġu stampati.

KAPITOLU II
INFORMAZZJONI DWAR IR-RELAZZJONI TA' IMPJIEG

Artikolu 3

Obbligu ta' għoti ta' informazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-impjegaturi jkunu meħtieġa li jinfurmaw lill-ħaddiema dwar l-aspetti essenzjali tar-relazzjoni tal-impjieg.
2. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi:
  - (a) l-identitajiet tal-partijiet fir-relazzjoni ta' impjieg;
  - (b) il-post tax-xogħol; meta ma jkunx hemm post tax-xogħol fiss jew ewlieni, il-prinċipju li l-ħaddiem huwa impjegat f'diversi postijiet jew huwa liberu li jiddetermina l-post tax-xogħol tiegħu, u l-post tan-negozju rreġistrat jew, fejn xieraq, id-domicilju tal-impjegatur;
  - (c) (i) it-titlu, il-grad, in-natura jew il-kategorija tax-xogħol li għalih huwa impjegat il-ħaddiem; jew
(ii) speċifikazzjoni jew deskrizzjoni qasira tax-xogħol;
  - (d) id-data tal-bidu tar-relazzjoni ta' impjieg;
  - (e) fil-każ ta' relazzjoni ta' impjieg temporanju, id-data tat-tmiem jew id-durata mistennija tiegħu;
  - (f) id-durata u l-kondizzjonijiet tal-perijodu ta' probazzjoni, jekk ikun hemm;
  - (g) l-intitolament għal taħriġ iprovdut mill-impjegatur, jekk ikun il-każ;
  - (h) l-ammont ta' leave imħallas li huwa intitolat għalih il-ħaddiem jew, meta dan ma jkunx jista' jiġi indikat meta tingħata l-informazzjoni, il-proċeduri sabiex dak il-leave jiġi allokat u ddeterminat;

- (i) il-proċedura, li tinkludi t-tul tal-perijodu ta' avviż, li trid tiġi osservata mill-impjegatur u mill-ħaddiem jekk ir-relazzjoni ta' impjieg tagħhom tintemm jew, meta t-tul tal-perijodu ta' avviż ma jkunx jista' jiġi indikat meta tingħata l-informazzjoni, il-metodu sabiex jiġi determinat dak il-perijodu ta' avviż;
  - (j) l-ammont bażiku inizjali, kwalunkwe element ta' komponenti oħrajn, il-frekwenza u l-metodu ta' ħlas tar-remunerazzjoni li l-ħaddiem huwa intitolat għaliha;
  - (k) jekk ir-ritmu tax-xogħol ikun kompletament jew fil-biċċa l-kbira imprevedibbli, it-tul tal-jum tax-xogħol jew tal-ġimgħa standard tal-ħaddiem u kwalunkwe arrangament għas-sahra u r-remunerazzjoni tagħha;
  - (l) jekk ir-ritmu tax-xogħol ikun kompletament jew fil-biċċa l-kbira imprevedibbli [...], il-prinċipju li r-ritmu tax-xogħol ikun imprevedibbli, l-ammont ta' sigħat garantiti mħallsa, ir-remunerazzjoni tax-xogħol imwettaq barra mill-ħinijiet garantiti u:
    - (i) is-sigħat u l-jiem ta' referenza li fihom il-ħaddiem jista' jkun meħtieġ li jaħdem;
    - (ii) l-avviż bil-quddiem minimu li l-ħaddiem għandu jirċievi qabel il-bidu ta' assenjament ta' xogħol;
  - (m) kwalunkwe ftehim kollettiv li jirregola l-kondizzjonijiet tax-xogħol tal-ħaddiem; fil-każ ta' ftehimiet kollettivi konkluzi barra n-negozju minn korpi jew istituzzjonijiet kongunti speċjali, l-isem tal-korp kompetenti jew tal-istituzzjoni kongunta li fi ħdanha ġew konkluzi l-ftehimiet;
  - (n) l-identità tal-istituzzjoni(jiet) tas-sigurtà soċjali li jirċievu l-kontribuzzjonijiet soċjali marbutin mar-relazzjoni ta' impjieg u kull protezzjoni relatata mas-sigurtà soċjali pprovduta mill-impjegatur.
3. L-informazzjoni msemmija f'paragrafu 2(f) sa (n) tista', fejn hu xieraq, tingħata fil-forma ta' referenza għal-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi jew statutorji jew ftehimiet kollettivi li jirregolaw dawk il-punti partikolari.

Artikolu 4

Żmien u mezzi ta' informazzjoni

1. L-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 3(2 a, b, c, d, e, f, j, k u l) għandha tingħata individwalment lill-ħaddiem fil-forma ta' dokument wiehed jew aktar sa mhux aktar tard minn ġimgħa kalendarja mill-ewwel jum ta' xogħol. L-informazzjoni l-oħra msemmija fl-Artikolu 3(2) għandha tingħata individwalment lill-ħaddiem fil-forma ta' dokument fi żmien xahar mill-ewwel jum tax-xogħol.
2. L-Istati Membri jistgħu jiżviluppaw formoli u mudelli għad-dokument(i) imsemmi(ja) fil-paragrafu 1 u jagħmluhom għad-dispożizzjoni tal-ħaddiema u tal-impjegaturi, inkluż billi jagħmluhom disponibbli fuq sit web nazzjonali uffiċjali uniku u permezz ta' mezzi xierqa oħrajn.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-liġijiet, ir-regolamentazzjonijiet u d-dispożizzjonijiet amministrattivi jew statutorji jew il-ftehimiet kollettivi li japplikaw universalment li jirregolaw il-qafas legali applikabbli li għandhom jiġu kkomunikati mill-impjegaturi ssir b'mod ġenerali disponibbli mingħajr hlas b'mod ċar, trasparenti, komprensiv u faċilment aċċessibbli mill-bogħod permezz ta' mezzi elettronici, inkluż permezz ta' portals online eżistenti għaċ-ċittadini u n-negozji tal-Unjoni.

Artikolu 5

Bidla fir-relazzjoni ta' impjieg

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe bidla fl-aspetti tar-relazzjoni ta' impjieg imsemmija fl-Artikolu 3(2) u fl-informazzjoni addizzjonali għall-ħaddiema mibgħuta fi Stat Membru ieħor jew f'pajjiż terz fl-Artikolu 6 għandha tiġi pprovduta fil-forma ta' dokument mill-impjegatur lill-ħaddiem mal-ewwel opportunità u mhux iktar tard mill-jum li fih issir effettiva.

2. Id-dokument miktub imsemmi f'paragrafu 1 m'għandux ikun obligatorju fil-każ ta' bidla fil-liġijiet, fir-regolamenti u fid-dispożizzjonijiet amministrattivi jew statutorji jew ftehimiet [...]kollettivi citati fid-dokumenti imsemmija f'Artikolu 1, miżjuda, fejn hu xieraq, skont Artikolu 4(1).

Artikolu 6

Informazzjoni addizzjonali għall-haddiema mibghuta fi Stat Membru ieħor jew f'pajjiż terz

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta haddiem ikun meħtieġ li jaħdem fi Stat Membru jew f'pajjiż terz li mhux l-Istat Membru li fih jaħdem normalment, id-dokumenti imsemmija fl-Artikolu 4(1) għandhom jingħataw qabel it-tluq tiegħu u għandhom jinkludu mill-inqas l-informazzjoni addizzjonali li ġejja:
- (a) il-pajjiż jew il-pajjiżi li fihom ser jitwettaq ix-xogħol barra mill-pajjiż u d-durata tiegħu;
  - (b) il-munita li għandha tintuża għall-ħlas tar-remunerazzjoni;
  - (c) fejn applikabbli, il-benefiċċji fi flus kontanti jew in natura fuq l-assenjament(i) tax-xogħol;
  - (d) fejn applikabbli, il-kondizzjonijiet li jirregolaw ir-ripatrijazzjoni tal-haddiem.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li haddiem stazzjonat kopert bid-Direttiva 96/71/KE għandu jiġi nnotifikat ukoll dwar:
- (a) ir-remunerazzjoni li l-haddiem huwa intitolat għaliha skont il-liġi applikabbli tal-Istat Membru ospitanti;
  - (aa) fejn applikabbli, kwalunkwe konċessjoni speċifika għall-istazzjonar u kwalunkwe arrangament biex jiġi rimborżat l-infiq fuq il-vjaġġi, l-ikel u l-akkomodazzjoni;

- (b) il-link għas-sit(i) web nazzjonali uffiċjali żviluppat(i) mill-Istat(i) Membru(i) ospitanti skont l-Artikolu 5(2) tad-Direttiva 2014/67/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴.
3. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1(b) u 2(a) tista' fejn hu xieraq, tingħata fil-forma ta' referenza għal-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi jew statutorji jew ftehimiet kollettivi li jirregolaw dawk il-punti partikolari.
4. Sakemm l-Istati Membri ma jipprevedux mod ieħor, il-paragrafi 1 u 2 ma għandhomx japplikaw jekk id-durata ta' kull perijodu tax-xogħol barra mill-Istat Membru li fih jaħdem normalment il-haddiem tkun ta' erba' gimgħat konsekuttivi jew inqas.

KAPITOLU III

REKWIŻITI MINIMI RELATATI MAL-KONDIZZJONIJIET TAX-XOGĦOL

Artikolu 7

Durata massima ta' kwalunkwe perijodu ta' probazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta relazzjoni ta' impjieg tkun soġġetta għal perijodu ta' probazzjoni, kif definit fil-leġislazzjoni u/jew fil-prattika nazzjonali, dak il-perijodu ma għandux jaqbeż is-sitt xhur.
2. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu perijodi ta' probazzjoni itwal f'każijiet fejn dan ikun iġġustifikat min-natura tal-impjieg jew ikun fl-interess tal-haddiem. F'każijiet fejn il-haddiem kien nieqes mix-xogħol matul il-perijodu ta' prova, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-perijodu ta' prova jkun jista' jiġi estiż b'mod korrispondenti, skont kemm dam nieqes.

---

¹⁴ Direttiva 2014/67/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar l-infurzar tad-Direttiva 96/71/KE dwar l-istazzjonament ta' haddiema fil-qafas tal-prestazzjoni ta' servizzi u li temenda r-Regolament (UE) Nru 1024/2012 dwar il-kooperazzjoni amministrattiva permezz tas-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern ("ir-Regolament tal-IMI") (ĠU L 159, 28.5.2014, p. 11).

Artikolu 8

Impjieg b'mod parallel

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-impjegatur ma għandux jipprojbixxi lil xi haddiem milli jaħdem ma' impjegaturi oħrajn, lil hinn mill-iskeda tax-xogħol stabbilita ma' dak l-impjegatur.
2. Madankollu l-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu kondizzjonijiet ta' inkompatibbiltà fejn dawn ir-restrizzjonijiet ikunu ġġustifikati minn raġunijiet legittimi bhall-protezzjoni tas-sigrieti tan-negozju jew l-evitar ta' kunflitti ta' interess.

Artikolu 9

Prevedibbiltà minima tax-xogħol

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta r-ritmu tax-xogħol ta' haddiem ikun kompletament jew fil-biċċa l-kbira imprevedibbli [...] il-haddiem jista' jintalab mill-impjegatur biex jaħdem biss:

- (a) jekk ix-xogħol isir f'siġhat ta' referenza u f'jiem ta' referenza ddeterminati minn qabel, stabbiliti skont l-Artikolu 3(2)(1)(i), u
- (b) jekk il-haddiem ikun infurmat mill-impjegatur tiegħu dwar l-assenjament ta' xogħol f'perijodu raġonevoli minn qabel, stabbilit skont l-Artikolu 3(2)(1)(ii).

L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu modalitajiet għall-applikazzjoni ta' dan l-artikolu, skont id-dritt nazzjonali, ftehimiet kollettivi u/jew Prattika nazzjonali.

Artikolu 10

Transizzjoni għal forma oħra ta' impjieg

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li haddiem li jkun temm il-perijodu ta' prova tiegħu, skont il-każ, u li jkun hadem mill-inqas sitt xhur mal-istess impjegatur, fejn disponibbli, jista' jitlob forma ta' impjieg b'kondizzjonijiet tax-xogħol iktar prevedibbli u siguri. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-frekwenza ta' tali talbiet.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-impjegatur jipprovdi twegiba bil-miktub fi żmien xahar mit-talba. Fir-rigward ta' persuni fiżiċi li jaġixxu bħala impjegaturi u intraprizi mikro, zghar jew ta' daqs medju, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li dik l-iskadenza tiġi estiza għal mhux iktar minn tliet xhur u jippermettu li tingħata risposta bil-fomm għal talba sussegwenti simili mressqa mill-istess haddiem jekk il-gustifikazzjoni għat-twegiba fir-rigward tas-sitwazzjoni tal-haddiem tibqa' l-istess.

Artikolu 11

Taħriġ

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta l-legislazzjoni tal-Unjoni jew dik nazzjonali jew il-ftehimiet kollettivi rilevanti jkun jirrikjedu li impjegatur jipprovdi t-taħriġ lil haddiem sabiex ikun jista' jwettaq x-xogħol li jiġi impjegat għalih, dan it-taħriġ għandu jingħata lill-haddiem mingħajr ħlas.

Artikolu 12

Ftehimiet kollettivi

L-Istati Membri jistgħu jippermettu li s-shab soċjali jzommu, jinnegozjaw, jikkonkludu u jinfurzaw ftehimiet kollettivi, f'konformità mal-liġi jew mal-prattika nazzjonali, li, filwaqt li jirrispettaw il-protezzjoni generali tal-haddiema, jistabbilixxu arrangamenti dwar il-kondizzjonijiet tax-xogħol tal-haddiema li jkun differenti minn dawk imsemmija fl-Artikoli 7 sa 11.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET ORIZZONTALI

Artikolu 13

[...]

Artikolu 14

Preżunzjoni legali u mekkaniżmu għal soluzzjoni bikrija

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta haddiem ma jkunx irċieva fil-hin id-dokumenti kollha, jew parti minnhom, imsemmija fl-Artikolu 4(1) jew fl-Artikolu 5 għandha tapplika mill-inqas waħda mis-sistemi li ġejjin:
  - (a) il-haddiem għandu jibbenefika minn preżunzjonijiet favorevoli definiti mill-Istat Membru. L-impjegaturi għandu jkollhom il-possibbiltà li jirribattu l-preżunzjonijiet; jew
  - (b) il-haddiem għandu jkollu l-possibbiltà li jressaq ilment lill-awtorità kompetenti fi żmien xieraq u jirċievi rimedju adegwat b'mod effettiv u fi żmien xieraq.
- 2.(ġdid) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-aċċess għas-sistemi msemmija fil-paragrafu 1 ikun soġġett għan-notifika tal-impjegatur u n-nuqqas ta' kapaċità tal-impjegatur li jipprovdi l-informazzjoni nieqsa fi żmien xieraq.

Artikolu 15

Dritt għal rimedju

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-haddiema, inkluż dawk li r-relazzjoni ta' impjeg tagħhom tkun intemmet, ikollhom aċċess għal riżoluzzjoni tat-tilwim effettiva u imparzjali u dritt għal rimedju f'każ ta' ksur tad-drittijiet tagħhom li jirriżultaw minn din id-Direttiva.

Artikolu 16

Protezzjoni kontra trattament jew konsegwenzi negattivi

L-Istati Membri għandhom jintroduċu miżuri meħtieġa sabiex jipproteġu lill-ħaddiema, inkluż il-ħaddiema li jkunu rappreżentanti tal-impjegati, minn kull trattament negattiv min-naħa tal-impjegatur jew minn konsegwenzi negattivi li jirriżultaw minn ilment imressaq lill-impjegatur jew minn kwalunkwe proċeduri mibdija bil-għan li tiġi infurzata l-konformità mad-drittijiet previsti f'din id-Direttiva.

Artikolu 17

Protezzjoni mis-sensja u l-oneru tal-prova

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex jipprojbixxu s-sensja jew l-ekwivalenti tagħha u t-tnejn kollha għas-sensja tal-ħaddiema, minhabba li huma eżerċitaw id-drittijiet previsti f'din id-Direttiva.
2. Ħaddiema li jikkunsidraw li ġew imkeċċija, jew li kienu soġġetti għal miżuri b'effett ekwivalenti, minhabba li eżerċitaw id-drittijiet previsti f'din id-Direttiva jistgħu jitolbu li l-impjegatur jipprovdi raġunijiet debitament sostanzjali għas-sensja jew l-ekwivalenti tagħha. L-impjegatur għandu jipprovdi dawk ir-raġunijiet bil-miktub.
3. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex jiżguraw li, meta l-ħaddiema msemmija fil-paragrafu 2 jistabilixxu, quddiem qorti jew awtorità kompetenti oħra, fatti li jista' jiġi prezunt minnhom li kien hemm sensja ta' dan it-tip jew l-ekwivalenti tagħha, għandu jkun il-konvenut li juri li s-sensja kienet ibbażata fuq raġunijiet differenti minn dawk imsemmija fil-paragrafu 1.
4. Il-paragrafu 3 ma għandux jimpedixxi lill-Istati Membri milli jintroduċu regoli ta' evidenza li huma iktar favorevoli għar-rikorrenti.
5. L-Istati Membri ma għandhomx għalfejn japplikaw il-paragrafu 3 għal proċedimenti fejn huma l-qorti jew awtorità kompetenti oħra li għandhom jinvestigaw il-fatti tal-każ.

6. Il-paragrafu 3 ma għandux japplika għall-proċeduri kriminali, sakemm ma jkunx previst mod ieħor mill-Istat Membru.

Artikolu 18

Penali

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur ta' dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva jew id-dispożizzjonijiet rilevanti diġà fis-seħħ dwar id-drittijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Il-penali għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.

KAPITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 19

Dispożizzjonijiet iktar favorevoli

1. Din id-Direttiva ma għandhiex tikkostitwixxi raġuni valida għat-tnaqqis tal-livell ġenerali ta' protezzjoni diġà mogħti lill-ħaddiema fi hdan l-Istati Membri.
2. Din id-Direttiva m'għandhiex taffettwa l-prerogattiva tal-Istati Membri li japplikaw jew jintroduċu liġijiet, regolamenti jew dispożizzjonijiet amministrattivi li huma aktar favorevoli għall-ħaddiema jew biex ihegġu jew iħallu l-applikazzjoni tal-ftehimiet kollettivi li huma aktar favorevoli għall-ħaddiema.
3. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dritt ieħor mogħti lill-ħaddiema minn atti legali oħra tal-Unjoni.

Artikolu 20

Implimentazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva [sad-data tad-dhul fis-seħħ + 3 snin]. Għandhom minnufih jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar dan.
2. Meta Stat Membru jadotta l-miżuri msemmija fil-paragrafu 1, huma għandu jkollhom referenza għal din id-Direttiva jew għandu jkollhom magħhom din ir-referenza fl-okkazjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi ta' kif issir din ir-referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.
- 2aġdid. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri ewlenin tal-ligi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.
- 3ġdid. L-Istati Membri jistgħu jinkarigaw lis-sħab soċjali bl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, meta s-sħab soċjali jitolbu b'mod kongunt sabiex jagħmlu dan u dment li l-Istati Membri jieħdu l-passi kollha meħtieġa sabiex jiżguraw li fi kwalunkwe mument jistgħu jiggarrantixxu r-rizultati mitluba skont din id-Direttiva.

Artikolu 21

Arrangamenti tranzitorji

Id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti f'din id-Direttiva għandhom japplikaw għar-relazzjonijiet ta' impjegat kollha mhux aktar tard mid-[data tad-dhul fis-seħħ + 3 snin]. Madankollu, impjegatur għandu jipprovdi jew jikkomplementa d-dokumenti msemmija fl-Artikolu 4(1), l-Artikolu 5 u l-Artikolu 6 biss fuq it-talba ta' haddiem digà impjegat f'dik id-data. In-nuqqas ta' tali talba ma għandux ikollu l-effett li jeskludi lill-haddiema mid-drittijiet minimi stabbiliti skont l-Artikoli 7 sa 11.

Artikolu 22

Reviżjoni mill-Kummissjoni

Sa [data tad-dhul fis-seħħ + 9 snin], il-Kummissjoni għandha, f'konsultazzjoni mal-Istati Membri u mas-shab soċjali fil-livell tal-Unjoni u filwaqt li tqis l-impatt fuq l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, tirrevedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva bil-għan li tipproponi, fejn xieraq, l-emendi meħtieġa.

Artikolu 23

Thassir

Id-Direttiva 91/533/KEE għandha tithassar b'effett minn [data tad-dhul fis-seħħ + 3 snin]. Ir-referenzi għad-Direttiva mhassra għandhom jinftiehem bħala r-referenzi għal din id-Direttiva.

Artikolu 24

Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara l-jum tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 25

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew

Għall-Kunsill